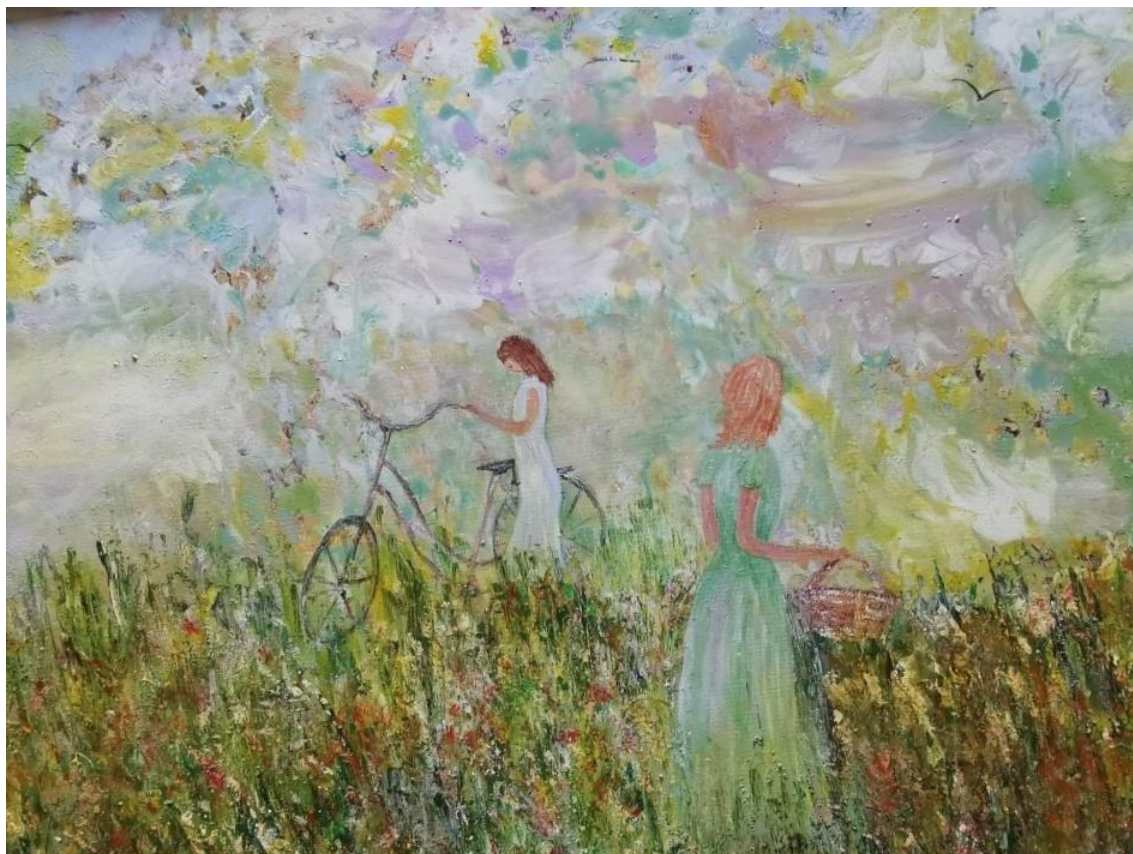

DN Fredensborg årsberetning 2022

Kunstner: Anna Strauning

Naturgenopretning og naturpleje prioriteres på Kommunens arealer. Akrylmaleriet ovenfor antyder, at kunstneren er inspireret af et blomsterrigt overdrev, der drives med høslæt eller svag græsning.

Stregkort over Fredensborg Kommune.

Veltilrettelagt naturgenopretning giver vilde planter mulighed for at sprede sig, fx:

DN Fredensborg årsberetning 2022

Denne DN vedtægtsbestemte årsberetning 2022 dækker DN Fredensborgs aktiviteter fra nov. 2021 til okt. 2022. Den henvender sig til DN aktive og medlemmer i Fredensborg Kommune samt samarbejdspartnere som Byråd, Kommunens forvaltning, lokale samarbejdspartnere og andre interesserede.

DN Fredensborg har fremmet naturhensyn i Fredensborg Kommune i årets løb på mange forskellige måder. Natur og miljø har dog tabt terræn i 2022 i forhold til sundhed, økonomi, energipriser og klima. Miljø og natur er imidlertid stadigvæk højt på dagsorden i Kommunen, nationalt og internationalt.

Årsberetning 2022 giver et overblik over de vigtigste aktiviteter i DN Fredensborg i 2022. DN Fredensborg har i 2022 især beskæftiget sig med:

- fredningssager
- fysisk planlægning
- naturgenopretning og naturpleje
- ture/ arrangementer
- skudstøj i naturområder
- klima
- infrastruktur
- DN's råstofpolitik.

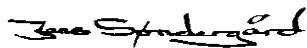
DN Fredensborgs ture og arrangementer beskrives i et årligt program, som kan downloades fra www.dnfredensborg.dk. En lang række lokale foreninger deltager hvert år.

Bilag 1 giver en oversigt over DN Fredensborgs ture og arrangementer i 2022.

Bilag 2 beskriver fora, råd og netværk, DN Fredensborg er repræsenteret i.

Tak for 2022

En stor tak til bestyrelsesmedlemmer og resursepersoner i DN Fredensborg for en velkvalificeret indsats i 2022. Også tak til Kommunen, lokale samarbejdspartnere og borgere i Fredensborg Kommune for konstruktivt samarbejde.

Jens Søndergaard
Formand
DN Fredensborg

Stillits i strandengen nær Mikkelsborg.

Tre udvalgte DN Fredensborg indsatser for naturen i 2022

1: Høringssvar til Kommuneplan 2021

Tætbeliggende parceller stejlt ned mod den pitoreske Sletten Havn.

Kommunens fysiske planlægning, som skitseret i Kommuneplanen og andre plandokumenter, spiller en afgørende rolle for, hvordan Kommunen tager sig ud.

Hovedemner i DN Fredensborgs høringssvar i 2022 til Kommuneplan 2021 er:

Bynære naturområder, klimasikring, byfortætning, træhuse, produktionserhverv, Grønt Danmarkskort, solenergianlæg, støj i Langstrup Mose, badebroer, nyttehaver i Fredensborg Bypark, stisystem og trafik i relation til Fredensborg by.

Forvaltningens har taget DNS høringssvar til efterretning og kommenteret herpå. Der har desuden været en del kommentarer fra borgere og politikere til vores høringssvar, som sammen med de andre høringssvar blev offentliggjort af Kommunen i en "hvidbog".

Fredensborg Byråd har den 20/6 2022 vedtaget Kommuneplan 2021 inkl. miljørapport og sammenfattende redegørelse.

Infrastruktur

DN Fredensborg beklager, at Overdrevsvejens forlængelse indgår i trafikplanlægningen. Vi anerkender, at der er betydelige trængselsproblemer med rute 6 gennem Fredensborg.

I stedet for en ny stor vej gennem landzonen foreslår DN Fredensborg en dobbelt tunnel under hovedvejen i Fredensborg forbeholdt den gennemgående trafik. Lokaltrafikken kan benytte den eksisterende vej.

Tunnelbyggeri er meget almindelig i Norge og på Færøerne, og der er veletableret dansk ekspertise på området via metrobyggeriet. Kapaciteten på rute 6 fra Helsingør til Hillerød kan øges ved at lave en evt. firesporet vej ved inddragelse af cykelstien langs vejen. Der skal således anlægges en ny cykelsti som et langt mindre projekt end Overdrevsvejens forlængelse.

Trængslen i Fredensborg betyder at en del af trafikken søger mod mindre veje. I Lønholt og Langstrup By er der kommet bump som medvirker til en generel sænkning af hastigheden.

Lokale strækninger inviterer til hastighed over de skilte 60km/t. En lavere hastighed vil være af betydning specielt for cyklister, gående samt hestefolket, som ofte benytter disse veje fra ridecentre til skoven. En 2-1 vej som eksempelvis Auderødvej kunne være en mulighed for at få reduceret hastigheden og samtidig yde langsomme trafikanter en vis beskyttelse.

Vores landområder rummer store landskabelige værdier og smuk natur. Så målsætningen må være som også anført i udkast til Kommuneplanen, at det overordnede vejnet tager den gennemgående trafik.

2: Naturlegeplads i Kellerisfredningen

Naturlegeplads i Kellerisfredningen ved Krogerup Højskole.

Krogerup Højskole søgte og fik Fredningsnævnets lovliggørelse via en dispensation fra Kellerisfredningen til en eksisterende naturlegeplads ved højskolen på statskovarealer. DN Fredensborg har støttet denne ansøgning efter besigtigelse med Fredningsnævnet, fordi faciliteterne er placeret pænt ind i det smukke landskab og bruges ivrigt af lokale skolebørn.

3: Naturgenopretning i Humlebæk Syd

Kommunen ejer arealet, som gennem flere år har været forpagtet ud til almindeligt landbrug. De 40 hektar udlægges nu som naturområde med høj biodiversitet med bl.a. insekter, blomster, fugle samt rekreative stier. Med vedtagelsen af Kommuneplan 2021 er det slået fast, at Humlebæk Syd skal forblive naturområde. Der bliver først taget stilling til en eventuel udbygning af området i 2040.

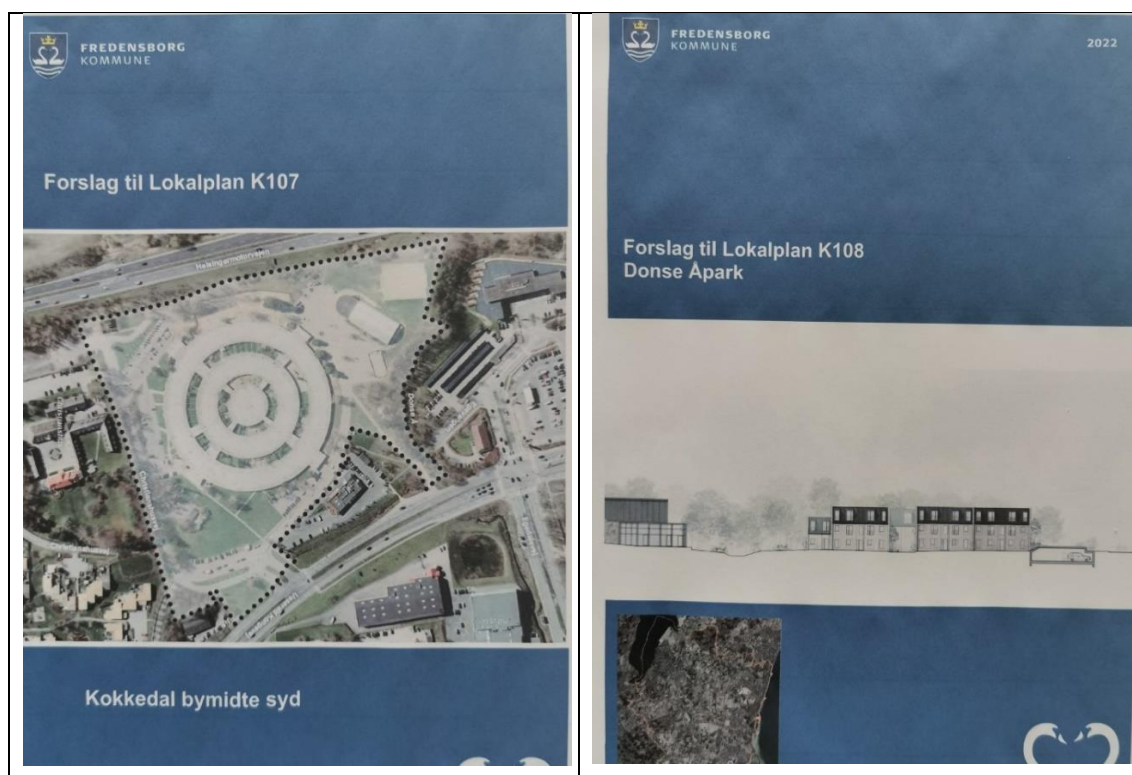
DN Fredensborg har faciliteret samarbejde om Humlebæk Syd mellem Kommunen og Københavns Universitet, Department of Geosciences and Natural Resource Management. Københavns Universitet laver undersøgelser vedr. naturgenopretning som led i et universitetsspeciale. Kommunen leverer kontor, faglig sparring, materialer mm. til forskningen. Kommunen kan så trække på data til udvikling af en plejeplan og andet.

Kommunen samarbejder med Nordsjællands Park og Vej (NSPV) og eksterne partnere omkring naturgenopretning og leverer selv sagsbehandling og bundne lovpligtige administrative opgaver.

Lokalplanforslag

Lokalplan K107, Kokkedal bymidte syd

Lokalplan K108, Donse Åpark

DN Fredensborg kommentarer til to lokalplaner

DN Fredensborg afgiver jævnligt hørings svar og kommenterer på lokalplaner, her summeret op for to lokalplaner.

Fredensborg Kommune bør ikke som klimakommune fremhæve tegl, stål mm. som facadebeklædning. I stedet bør facadebeklædning og tage udføres i bæredygtige/ klimavenlige materialer. På egnede tage og evt. facader bør etableres solceller eller lignende. Såfremt der ikke etableres solceller nu, bør tage dimensioneres til solceller senere.

Lokalplan K107, Kokkedal bymidte syd inkl. miljørapport og udbygningsaftale, blev offentliggjort med høringsfrist 1/6 2022. Selv om Donse Å ligger uden for lokalplanområdet K107, vil åen have en væsentlig rekreativ betydning. Der bør være fokus på øget biodiversitet langs åen for den del af lokalplanområdet der vender mod Donse Å.

Lokalplan Donse Åpark, K108, blev vedtaget 26/9 2022.

Naturens æstetik

Naturen har sine egne æstetiske værdier og byder på store oplevelser.

Solnedgang over Langstrup Mose

Havørn over Øresund ud for fugletårnet ved strandene i Nivå, hvor der jævnligt ses havørn.

I den store lergrav lige øst for Gl. Strandvej, kan man i slut-juli og august se den smukke Søblad, der bestemt ikke er almindelig.

Nivaagaard Sø set fra udsigtsplatformen.

Guldsmed på udsigtsplatformen ved Nivaagaard Sø i lergravene. Det er blandt de mindste, at artsdiversiteten er størst.

Naturen i medgang

Stor vandsalamander. I lergravene i Nivå kunne man også i år finde et vandhul med ynglende Stor Vandsalamander.

Polyphemus. Teglsøen er helt klarvandet og ren. I år er rovdafnien polyphemus,- med det ene store øje-, igen fundet og indikerer, at søen har en fin vandkvalitet.

Rovterner med udflyjende unger har rastet ud for fugletårnet i Nivå, og vist, at det er nemt og hurtigt at skaffe pæne fisk til sine forslugne unger.

Klimaråd, klimaplan og DK2020

Klimahensyn integreres i flere og flere af de sager og projekter, DN Fredensborg beskæftiger sig med. En nedsættelse af klimabelastning med 70 % i 2030 betyder, at vi til den tid kun må udlede 30 % af vores udledning i dag.

Fredensborg Kommune har siden nov. 2020 deltaget i det tværkommunale DK2020-projekt, hvori Kommunens Klimaplan også indgår. Fredensborg Kommune har i foråret 2021 nedsat et Klimaråd med en repræsentant for også DN Fredensborg. Formålet med Klimarådet er at understøtte Kommunens grønne omstilling i samarbejde med borgere, erhvervsliv og organisationer. Klimarådet vil sætte klimadagsordner, rådgive Byrådet og de politiske fagudvalg, fremme reduktion af CO₂-udledning mv.

Byrådet har 26/9 2022 vedtaget Fredensborg Kommunes klimaplan, der lever op til den internationale standard for klimaplanlægning i Climate Action Planning Framework (CAPF). Planen er lavet i dialog med lokale aktører og har 8 indsatsområder og 67 konkrete klimatiltag. DN Fredensborg presser på for gennemførelse af tiltagene og planlægning af effektmåling.

Oversvømmelse på strandene ved Vibevej under stormen Malik 30/1 2022. Beboerne på Vibevej har gennem mange år lagt pres på politikerne for at få en løsning. Men vandet, som er blevet presset ind gennem rørene under Strandvejen, er kærkomment for de rastende gæs.

Højvande i Øresund 20/1 2022 gav forøget vandstand opstrøms langs Nive Å – værst langs Teglværksvej. Et væltet træ på Strandvejen gennem Laveskov havde nær kostet menneskeliv.

Solceller

DN Fredensborg har i årets løb i bestyrelsen og med politikere diskuteret, hvordan vi forholder os til solceller. Kommercielle solceller kan i dag omsætte 22% af solens energi til elektricitet. Det er ca. 10 gange mere end fotosyntesen og derfor en oplagt måde at høste energi på.

DN Fredensborg anbefaler, at man benytter befæstede arealer til solceller og ikke inddrager landskaber eller naturområder til solcelleparker. Specielt anvendelige er tage på sports- og ridehaller samt landbrugets driftsbygninger.

Kommunen kræver landzonetilladelse til tagarealer med solceller, hvilket er forsinkende. I bund og grund er det en ny tagdækning, hvilken ikke kræver en landzonetilladelse. DN Fredensborg ønsker at ledige tagarealer mm. benyttes, førend overvejelser vedrørende inddragelse af naturarealer til solcelleparker kommer på tale.

Vindmøller

Der er ikke vindmøller i Fredensborg Kommune. Men udbygningen af vedvarende energi er helt afgørende for at bekæmpe klimaforandringerne, og derfor arbejder DN for en ambitiøs klimapolitik.

DN støtter den politiske aftale om at øge produktionen af vindenergi til lands fra 4,7GW til 8,2GW og femdoble produktion af vindenergi på havet fra 2,3 GW til 12,9 GW. Hermed nås de danske klimamål, og der bidrages til de europæiske klimamål.

Den grønne omstilling kræver mere vindenergi både på havet og på land, og stat og kommune må foretage en ordentlig planlægning af placeringen af vindmøllerne.

Projekt "Nivå Engfjord"

Fredensborg Kommune deltog i Miljøministeriets konkurrence i 2022 om at blive Danmarks Vildeste Kommune. Fredensborg Kommunes projekt "Nivå Engfjord" omfatter et stort sammenhængende naturområde på ca. 1,000 ha mellem byområderne Nivå og Kokkedal. Kommunen ejer selv ca. 125 ha af området.

"Nivå Engfjord" blev nomineret mellem de ti bedste projekter ud af forslag fra alle landets kommuner. Fredensborg Kommune vil i de kommende år selv gennemføre "Nivå Engfjord".

Områdets centrale del udgøres af en tidligere stenalderfjord, som i dag omfatter Nivå og Usserød Ådal samt Langstrup og Lønstrup Mose. Området har potentiale til at styrke biodiversiteten i hele Nordsjælland. DN Fredensborg har bidraget til interessen for disse områder ved i 2022 og tidligere at arrangere ture og lave publikationer om lokaliteterne.

Projektet adresserer biodiversitetskrisen forårsaget af mangel på plads til naturen samt klimaforandringernes effekt på sårbar natur. Visionen er på sigt at skabe et sammenhængende naturområde af høj biodiversitetsværdi.

I samspil med biodiversitet skal der på udvalgte steder arbejdes med andre målsætninger i den grønne omstilling fx klima og klimatilpasning samt borgernes naturoplevelser. Endvidere udvidelse af hegning til afgræsning af orkideenge, græsning af strandenge samt indarbejdet biodiversitet i kommende diger mod oversvømmelser.

I projektet "Nivå Engfjord" er det især dialoger med de mange lodsejere i specielt Langstrup Mose, der vil give store udfordringer. Til implementeringen af projektet entrerer Kommunen bl.a. gennem rammeaftaler med konsulentfirmaer. DN Fredensborg vil supplerende kunne byde ind med faglig sparring, idéudvikling og stor indsigt i områderne gennem mange år.

Vild plante: Agermåne

Vild plante: Hjertegræs

Græstedgård

Græstedgård Naturområde blev indviet 30/5 2022 med deltagelse af også DN Fredensborg. Et 12 ha tidligere bortforpagtet landbrugsareal er omdannet til natur. Græstedgård Naturområde indgår nu som første skridt i projektet "Nivå Engfjord".

Etablering af Græstedgård Naturområde blev påbegyndt i 2018 med sparring fra bl.a. DN Fredensborg, og der er en god plejeplan godkendt af Byrådet. Visionen er at skabe et lysåbent græsland med en mosaik af lav og høj urte- og græsvegetation, store solitære egetræer, græssende køer, vådområder, udsigt over ådalen og en rig og mangfoldig natur. Det nye naturområde skaber rum til blomster og insekter, fugle og frøer og giver offentligheden adgang til det smukke landskab

Høslæt vil foregå 2 gange årligt, men ikke hvor der er afgræsning. Der tages et tidligt høslæt og et sent høslæt på et tidspunkt, så blomsterne har mulighed for at sætte og modne frø. Der er sat hegn på marken nord for Græstedgård i den midterste fold. Her er tegn på øget biodiversitet med sommerfugle, insekter osv. Fredensborg Kommune vil supplere med høslæt, hvis kreaturerne ikke græsser arealerne tilstrækkeligt af.

Naturgenopretning og naturpleje

Fredensborg Kommune opsigter lejeaftaler på Kommunens landbrugsarealer samt andre arealer og omdanner dem til naturområder – fx Humlebæk Syd.

Fredensborg er klimaplus kommune og tilmeldt DN-initiativet "Giftfri Have", som frasiger brug af sprøjtegifte og har udpeget egne arealer til "Giftfri Have". Vi er i faglig dialog med Kommune og NSPV om naturgenopretning, hvor driften af arealerne ligger hos NSPV. DN Fredensborg har begrænset resurser til at udføre og koordinere naturpleje.

Offentligt høslæt på Skovfogedengen i Grønholt Vang fandt i 2022 sted 31/5 og 18/8 organiseret af Fredensborg Høslætlaug, der i 2009 blev etableret af DN Fredensborg. Høslættet gennemføres 2-4 gange årligt efter aftale med Naturstyrelsen Nordsjælland for at fremme naturligt hjemmehørende arter.

Herudover udfører DN Fredensborg løbende naturpleje med le i – fx på Højsager Møllebakke og ved Nivå Kirke. Det afslåede materiale fjernes visse steder af NSPV. Borgerne prøver på forskellige måder selv at fremme biodiversiteten, og DN Fredensborg har i årets løb vejledt fx grundejerforeninger i naturgenopretning.

Grundejerforeningen Laveskov Allé, beliggende op til Humlebæk Syd, lod primo 2022 sine 2 tdr. land velplejede græsarealer stå uslået sommeren igennem. Mere end 20 forskellige blomstrende vækster dukkede op, selv om græsset har været slået tæt i 45 år. Grundejerforeningens egen registrering/ dokumentation af arter i 2022 i dialog med også DN Fredensborg fremgår af planchen nedenfor.

Der er naturligt hjemmehørende arter iblandt. Det er svært at sige, hvilke der naturligt findes på stedet uden at vide, hvordan området så ud før i tiden. Det kan være, at arter er indvandret naturligt fra et omkring liggende overdrev. Uanset hvad er de gode arter for bestøvere.

Sep. 2022. "Blomstertrekanten", etableret i 2022 af ejerforeningen Dageløkkeparken i Humlebæk, for at fremme biodiversiteten i en stor græsplæne.

Kvalkved er en op til 4 m høj busk, der kan drage fordel af naturpleje.

"Vilde rabatter i byerne"

NSPV kører siden 2020 en biodiversitetskampagne i samarbejde mellem Fredensborg Kommune (Vand og Natur) og Helsingør Kommune (Natur og Miljø). Langs veje og stier rundt omkring i Helsingør og Fredensborg kommuner lader NSPV rabatterne vokse vildt, så vilde

blomster kan vokse op til gavn for især insekter som sommerfugle og bier. DN Fredensborg har i mange år givet råd til kommune i slåning af grøftekanter i Kommunen.

Redekasser

DN Fredensborgs redekassedag afholdtes 17/9 2022 ved bålhytten i Kelleris Hegn ved Naturstyrelsens Planteavlsstation i Humlebæk. Her var fin deltagelse af entusiastiske borgere, som fik i alt ca. 20 redekasser ud af det.

Træet er skåret til i de korrekte mål, klar til at deltagerne samler en redekasse, som de kan få med hjem. Man får lavet et hul, der passer til den fugl, man gerne vil have til at flytte ind.

Samling af redekasser i Kelleris Hegn sep. 2022 organiseret af DN Fredensborg.

Så er der kommet endnu en mejsekasse op i et træ.

Sætter man redekasserne op i den rigtige højde, huletning og omgivelser, er kassen måske beboet år efter år. Nogle fugle vil kun arrangere deres rede i huller og kaldes derfor hul-rugende fugle.

Fuglekasserne kan sættes op i god tid før ynglesæsonen – efterår eller vinter – så fuglene bliver fortrolige med området og redekasse.

Arrangementet er en oplevelsesdag, som bidrager til forøget viden – særligt blandt børnene – om fuglenes yngleperioder. Dette forventes at øge interessen for at beskytte fuglene og naturen.

I den sydlige del af Laveskov, hvor DN Fredensborg har sat en uglekasse op, udviser uglerne aktivitet i sensommeren.

I Hejresumpen ved tilgangen mod øst langs skovbrynet fra den store sti til Hejreskoven fra Krogerup har DN Fredensborg i samarbejde med Krogerup Avlsgaard fremstillet og ophængt en natuglekasse. Vi venter spændt.

Natuglen er den mest almindelige ugle i Danmark.

Skovene

I Fredensborg Kommune er 15 % af arealet dækket af skov, som stort set er statsskov.

Udsigt fra Kirkelte til Kirkelte Hegn i den vestlige del af Kommune.

Naturstyrelsens nationale høring om urørt skov fandt sted i 2022, og Naturstyrelsen er ved at klargøre skovene til en mere urørt tilstand. Der må dog hugges træ 6 år frem af hensyn til savværksproduktion. DN Fredensborg har under etableringen af Naturnationalpark Gribskov kommenteret på urørt skov og er med i et årligt dialogforum med Naturstyrelsen Nordsjælland. I 2022 blev skovbrugerrådene omstruktureret, og kommunen har fx ikke mere en fast plads, mens DN har beholdt sin plads.

Den ansvarlige for rekreative aktiviteter under Naturstyrelsen Nordsjælland sidder med i Kommunens Grønt Råd. Her udveksles erfaringer med Kommune og lokale organisationer som DN Fredensborg om forvaltning af statsskovene. Der kommer imidlertid ikke en naturnationalpark i Fredensborg Kommune.

Gennem DNS skovnetværk har DN Fredensborg i samarbejde med førende forskere været med til at bidrage til skovpolitisk udvikling i DN i 2022. Der er fokus på biodiversitet i dyrket skov og ved skovrejsning, træarter og frøkilder i statens i statens skovrejsning, kulstofoptag i ny skov, bondegårdsskov og skovdrift på Skovsgaard Gods på Langeland under Danmarks Naturfond. Måske lidt inspiration til statsskovene i Fredensborg Kommune!

Udtyndingen af *Nivå Kirkeskov* blev påbegyndt i 2022. Det er en privat skov ejet af Den Hageske Stiftelse og en del af fredningen af Usserød og Nivå Ådal. Den Hageske Stiftelse fik, støttet af DN Fredensborg, i 2021 dispensation af Fredningsnævnet til at afdrive ca. 2 ha med hovedsageligt nåltræer fra 40'erne med rødgran og grandis i dårlig stand og lærk fra 60'erne. En del af de fældede træer efterlades på skovbunden, da dødt ved fremmer biodiversiteten.

Dispensationen inkluderer så plantningen af blandet løvskov med bl.a. avnbøg, som forbedrer naturværdien sammen med solitære og plantede skovfyr og lysåbne områder med flere skovbryn. Desuden vil der komme flere udsigter til og fra kirken.

De private skovejere har iflg. bl.a. Skovloven friere spil end statsskovene.

Her anlægges vej ind til tømmerpladsen i den private Elleskov ved Møllevej og Gl. Strandvej. Vejen bruges til få tungt materiel ind og tømmer ud. Vejen er opbygget af materialer fra nedrivning.

Rekreative stier

Der er behov for rekreative stiforbindelser mellem byerne, landsbyerne og de rekreative områder og internt mellem de rekreative arealer inkl. statsskovene. På den måde får man i Kommunen et sammenhængende stisystem med forbindelse til stisystemerne i byområderne.

Kommunen har i 2022 nedsat en ny stiggruppe, som DN Fredensborg deltager i, og Kommunen faciliterer. Ansvar for stiplanen lå tidligere i Kommunens trafikafdeling men ligger nu i afdelingen for Vand og Natur. Den kommende stiplan bygger videre på de målsætninger, som blev udarbejdet af Orbicon i juli 2019 og diskuteret på Grønt Råds møder og stigruppemøder.

Grønholt Vang. Det er Naturstyrelsen Nordsjælland der forvalter statsskovene og således også passer stier og skovveje.

Ridehaller og andre bygninger på landet

Der har i årets forløb været en del sager vedr. bygninger på landet, ridefaciliteter, ridehaller og landzonetilladelser. Den nye planlov fra 2017 og skovbyggelinjen er tit i spil.

Vi har besigtiget og kommenteret i dialog med borgere, naboer og Kommune og bl.a. kigget på og billiget nedrivning af en forfalden stor ejendom på Langstrupvej 45

Skovtårnet i lergravene

Lergravene skal være Nivås grønne hjerte med et aktivitetsareal og mere stille naturområder, som beskrevet i helhedsplanen for udvikling af lergravene.

Et skovtårn er ved at blive projekteret i lysningen lige nord for Teglsøen. Et foreløbigt skitseforslag vedr. tårnet blev udsendt af Fredensborg Kommune 2/6 2022.

I skovtårnet skal der være mulighed for at komme op til træerne, nyde udsigten og medbragt mad i tørvejr. DN Fredensborg, DOF og lokale grupper deltager i det forberedende arbejde. Tårnet skal fremstå let, lyst, åbent og imødekommende uden opholdsrum under tårnet.

Langstrup Mose

Hare i Langstrup Mose.

Langstrup Mose er et enestående lavbundsområde: en spændende naturmosaik af enge, mosehuller, småskove og dyrkede marker. Langstrup Mose er ikke fredet, men mange parceller er beskyttede i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3 (sø, mose og eng).

På den tidligere Karlebo Jagtforenings nedlagte skydebane i Langstrup Mose er et større kommunalt projekt til oprydning og naturgenopretning færdiggjort i 2020 med et budget på 7 mil. kr og indspark fra DN Fredensborg. Det er bl.a. oprettet 3 søer i mosens østligste del.

For borgere, som færdes i det åbne land for at opleve naturen, kan skudstøjen fra en flugtskydebane forstyrre naturoplevelsen. Det gælder fx skydebanen i Langstrup Mose, hvor støjen forplanter sig tydeligt helt til den vestlige bred af Esrum Sø i Gribskov samt over det åbne land i en stor del af Kommunen.

Asminderød-Grønholt Jagtforening ejer selv deres skydeterræn i Langstrup Mose og har miljøgodkendelse til skydning. Men lerdueskydning, skydetræning og prøver til jagttegn giver støj for dyreliv — ikke mindst fugle — og for naboer på især Langstrupvej, Lønholtvej, Oldvejen, Rolandsvej og Vejenbrødvej samt for naturvandrere og cyklister. Støj fra skydning her er målt til at være over Miljøstyrelsens beregnede grænseværdier.

DN Fredensborg har i sep. 2022 afgivet høringsvar til Miljøstyrelsen vedr. forslag til bekendtgørelse om kommuners beregning af støj fra udendørs skydebaner. DN Fredensborg bakker op om regulering som opfølgning på målinger af faktiske forhold. Den af Miljøstyrelsen hidtil anbefalede beregningsmetode har resulteret i alt for høj støjbelastning af borgerne.

Fredningsnævnet Nordsjælland

DN Fredensborg har, ud over de nævnte Esum Sø fredningsforslag og naturlegeplads i Kelleris, i 2022 deltaget i en del besigtigelser og høringsvar til mindre ansøgninger under Fredningsnævnet Nordsjælland, bl.a.:

Dispensation til flere parkeringspladser nord for Gl. Humlebæk Kro

Arealet er skov ejet af Naturstyrelsen og er fredskov. Området er beliggende i byzone og er omfattet af fredning af Humlebæk Fiskerleje og fredning af Kelleris Kystkile. DN Fredensborg har deltaget i det forberedende arbejde over flere år med Kommune og lodsejere.

DN Fredensborg har ikke gjort indsigelser, da situationen omkring Louisianas parkering giver store problemer i det smukke område, især ved Humlebæk Fiskerleje, mod Krogerup og ved Louisiana. Fredningsnævnet har 8/10 2022 givet den ønskede dispensation til Kommunen.

Den offentlige parkeringsplads lidt nord for Gl. Humlebæk Kro udvides langs strandvejen ind i statsskoven mod nord bagerst i billedet.

Permanent areal til polo og midlertidige opstillinger i Nivå og Usserød ådale fredningen

Copenhagen Polo Club søger for ejer af Lyngebækgård om dispensation fra fredningen af Nivå og Usserød ådale til permanent anvendelse til polo, og at der for en midlertidig periode opstilles telt samt gennemføres polokampe på et afgrænset område mellem Gl. Strandvej og Strandvejen. Ansøger ønsker at gentage et lignende poloarrangement de kommende fem år.

Da arealet er omfattet af fredning med bl.a. forbud mod tilstandsændringer og opførelse af bebyggelse, kræver det ansøgte dispensation fra fredningen. Fredningsnævnet har tidligere behandlet sager om midlertidige foranstaltninger inden for Nivå og Usserød ådale fredningen, men de er ikke sammenlignelige med denne ansøgning.

Installationer sommeren over præger området.

DN Fredensborg mener, at det ansøgte ligger uden for fredningens formål og har i juni 2022 afgivet detaljeret høringssvar. Det er en overtrædelse af fredningsbestemmelser, at det allerede er etableret og taget i brug inden Fredningsnævnets behandling af ansøgningen, og en besigtigelse skal gennemføres.

Munk.

Udsigtsfredning over Esrum Sø

DN Fredensborg støtter ikke byggeri, der hindrer udsigten ud over Esrum Sø, fx fra Endrupvej, og dermed udhuler udsigtsfredningen. DN Fredensborg ønsker ikke at skabe præcedens herfor, men er ikke lykkedes med at forhindre alle dispensationer.

Efter naturbeskyttelseslovens §50, stk.1, kan Fredningsnævnet give dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte, ikke strider mod fredningens formål. Fredningens formål er at opretholde det åbne landskab omkring søen og at bevare udsigten over denne.

Moleforlængelse i Sletten Havn

Pga. fiskerne er Sletten Havn en arbejdshavn, som reguleres af Transportministeriet, mens fx Nivå Havn er en lystbådehavn, der reguleres af Kystdirektoratet.

Fiskere, yachtejere, lodsejere, Sletten Havn (selvejende institution) og kommunen er de vigtigste interessenter, og her er uenighed omkring den foreslåede moleforlængelse på 40m.

DN Fredensborg mener ikke, at miljørapportens analyse vender sig imod en forlænget mole.

Badebroer langs Øresund i Fredensborg Kommune

Fredensborg Kommune skeler i sagsbehandlingen til de retningslinjer for badebroers udseende og konstruktion, der er lavet sammen med DN Fredensborg i 2021. Retningslinjerne er ikke tænkt som faste regler, men danner udgangspunkt for Fredensborg Kommunes administration af nye badebroer. Det er hensigten, at der i fremtiden lægges større vægt på kyststens æstetiske fremtoning og pleje.

Den tætte bebyggelse helt ud til kysten og de mange små strandgrunde ses især ud for Laveskov og på kyststrækningen mellem Sletten og Louisiana. Ved Laveskov er den smukke udsigt over Øresund ganske vist beskyttet af en fredning fra 1932, men den har ingen begrænsninger har mht. antal og placering af badebroer.

Der skal være regler for, hvor tæt private badebroer ved Øresundskysten må ligge. Der kommer flere private badebroer, og på nævnte ganske korte strækninger vil der kunne opføres ca. 30 badebroer, fordi strandgrundene er så smalle.

Mobilmast ved Louisiana

Plan-, Trafik- og Klimaudvalget besluttede 3/10 2022 efter 7 års diskussion i Kommunen, at mobilmasten ikke skal opføres. DN Fredensborg har været involveret vedr. placeringen af masten.

Regionale programmer

Fredningsforslaget for Esrums Sø's omgivelser

Esrum Sø med Gribskov i baggrunden set fra Jonstrup på østsiden af søen.

DN har i årevis arbejdet for en fredning af Esrum Sø's omgivelser for bedre sammenhæng mellem eksisterende fredninger og en søsti ved Esrum Sø's østlige og nordøstlige bred.

Forslaget til Fredningsnævnet Nordsjælland 1/3 2019 er stillet af DN og Hillerød Kommune og er en af de største sager, DN Fredensborg har haft. Forslaget omhandler revision og samling af Esrum Sø fredningerne og en sti rundt om søen langs øst og nordøstsiden i de fire kommuner omkring søen: Gribskov, Helsingør, Hillerød og Fredensborg.

De tre primære grunde til fredningsforslaget er:

- begrænset adgang for offentligheden til Esrum Sø og omgivelser
- bevaringsværdige landskabs-, natur- og kulturværdier
- utidssvarende småfredninger i tilknytning til Esrum Sø.

I alt ca. 718 ha, hvoraf kun ca. 157 ha er nye fredede områder.

Fredensborg Kommune støtter ikke fredningsforslaget, og heller ikke med en omlægning af en stistrækning. Det samme gælder Gribskov og Helsingør kommuner. Årsagerne er hovedsageligt mulige begrænsninger for lodsejere og afledte svært gennemskuelige økonomiske konsekvenser for kommunerne. Der er betydelig lodsejermotstand mod søstien.

Fredningsnævnet har 15/12 2021 godkendt fredningsforslaget men uden søsti. DN mener imidlertid, at offentligheden bør have adgang til at nyde landskabet langs med søen på tæt hold på den østlige og nordøstlige bred. Fredensborg Kommune fastholder sin modstand mod stien rundt om Esrum Sø som en del af fredningsforslaget.

DN har sendt en udførlig klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet 10/1 2022 med ønske om, at Fredningsnævnet for Nordsjællands afgørelse af 15/12 2021 ophæves. DN foreslår i klagen, at fredningen indbefatter en ændret sti bestående af et kun 1 m bredt trampespor for gående. Det vil kunne imødekomme kommunerne vedr. udgifter til anlæg og vedligeholdelse af stien samt gene for lodsejere og naturen. Samtidig kan trampesporene forsynes med klaplåger og andre forhindringer for cykling. Vi afventer svar fra Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Nationalpark Kongernes Nordsjælland består af store statsskove, søer, overdrev, agerland, heder og sågar sandflugtslandskaber. Parken blev indviet 29/5 2018 efter ca. ti års debat. Den er med 263 km² Danmarks næststørste nationalpark strækkende sig over fem kommuner: Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød. Nationalparken er fragmenteret over et stort område.

I Fredensborg Kommune omfatter nationalparken Esrum Sø, Kelleriskilen, Krogerupskovene, Fredensborg Slotspark, Grønholt Hegn, Grønholt Vang, Danstrup Hegn og nogle lodsejeres jorder, især omkring Grønholt. Vi er i løbende kontakt med Naturstyrelsen om nationalparken via Grønt Råd og Fredensborg Kommunes repræsentant i bestyrelsen for nationalparken.

Miljøministeren har i 2022 udpeget en ny formand for bestyrelsen i Kongernes Nordsjælland, og DN har valgt en repræsentant til bestyrelsen. DN Fredensborg fik ikke i 2022 valgt en kandidat til hverken bestyrelsen eller rådet for Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Region Hovedstadens Råstofplan 2016/2020 og miljørapport

Den manglende miljørapport var årsag til, at Råstofplan 2016 og 2020 var ugyldige. Råstofplanen 2016/2020 blev 12/10 2021 godkendt af regionsrådet. Råstofplan 2016/2020 udpeger igen et interesseområde ved Lille Toelt til godkendelse som graveområde og dermed grusgrav. DN Fredensborg har i høringssvar i nov. 2020 til Region Hovedstaden – som også Kommunen – igen modsat sig Lille Toelt som interesseområde efter konsultationer med landsbyrådet. Det vil reducere fine landskabelige værdier med frit udsyn mod øst fra Kongevejen, og vil øge trafikken omkring Toelt, hvor der i forvejen er en losseplads.

DNs råstofpolitik

Sideløbende med kommentarer til Region Hovedstadens råstofplaner har DN Fredensborg de sidste 4 år deltaget i udarbejdelse af en DN råstofpolitik gennem Samråd Nordsjælland. DNs Råstofpolitik blev efter flere høringsfaser godkendt med få ændringer på mødet i DNs repræsentantskab i april 2022.

DN arbejder for, at indvinding af råstoffer til lands og til vands medfører mindst mulig negativ påvirkning af natur, miljø og klima. En national råstofstrategi skal inddrage alle kæder af råstofforsyningen og genanvendelsesmuligheder. En højere råstofafgift øger incitamentet til genbrug og genanvendelse af vores ressourcer. Indtægten fra råstofafgiften bibeholdes i de råstofnære miljøer til udvikling af bedre teknologi, efterbehandling og ikke mindst recirkulering af værdifulde råstoffer.

Der er således 3 hovedpunkter i DNs råstofpolitik:

En national råstofstrategi der fokuserer på råstoffer til havs, til lands og i affaldsprodukter og mere recirkulering.

Højere råstofafgift. Aktive råstofgrave optager 0,1 % af landarealet, og 1 % er udlagt til graveaktivitet, mens det gælder for 0,7 % af havarealet. DN ønsker en højere råstofafgift, der kan bremse forbruget og øge genbrug og genanvendelse.

Alle råstofgrave efterbehandles til natur. Råstofgrave efterladt til natur understøtter tør biodiversitet. Næringsfattigdommen i råstofgravene er en mangelvare, og vild natur kan udvikle sig på ganske få år.

Marin nationalpark i Øresund

Folketingets flertal har besluttet, at Øresund skal udpeges som marin naturnationalpark. Det sker samtidig med etablering af en kunstig halvø Lynetteholm med betydelige konsekvenser for Øresund og bosættelsesmønstret i regionen.

DN Fredensborg har i 2022 sammen med talrige interessenter og en række lokale DN afdelinger deltaget i arbejdet med at konsolidere Øresund som en marin nationalpark. DN og Fredensborg Kommune har hver en repræsentant i Øresundsvandsamarbejdet.

Den store Øresundskonference 30/4 2022 på Christiansborg med DN Fredensborgs deltagelse, hvor vi havde inviteret et Byrådsmedlem, analyserede betingelser for bæredygtigt havmiljø.

I Øresund, hvor fiskeres brug af bundtrawl har været forbudt i 80 år, er der et rigt liv med fisk, tanglopper og vandplanter. Øresund er med 120 km fra Gilleleje i nord til Stevns i syd et artsrigt farvand med en tæt befolkning på ca. 3,3 mio. indbyggere på begge sider af sundet.

Øresunds natur er unik på grund af de store variationer i fysiske levevilkår med både høje og lave saltholdigheder, store dybdeforskelle, større områder med ålegræsenge og muslingebanker, masser af sæler, marsvin og værdifulde fugleområder.

Måge tager fladfisk.

Danmarks Naturfredningsforening

DN har ca. 130,000 medlemmer, hovedkontor på Østerbro og 95 lokalafdelinger i kommuner landet over med ca. 1500 aktive. I Fredensborg Kommune er der 1234 medlemmer af DN.

DN's politiske vision for fremtidens natur i Danmark:

"Danmarks biodiversitet skal senest i 2050 være genoprettet, så menneskelige påvirkninger ikke truer arter og naturtyper".

Specifikke mål for naturforvaltning:

"På land er 30 procent af Danmarks areal senest i 2050 beskyttede naturområder for biodiversitet. Heraf er to tredjedele – svarende til 20 procent af landarealet – udlagt som strengt beskyttet natur med minimal menneskelig indgriben. En tredjedel – svarende til 10 procent af landarealet – skal være beskyttet natur".

DN Fredensborg

Det lokale arbejde varetages af en bestyrelse på 12 medlemmer (p.t. 11). Hertil kommer to suppleanter (1 vakant) og 4-5 resursepersoner til afgrænsede opgaver. Vores indsatser og arrangementer fik lokal presseomtale i 2022 i UgeNyt Fredensborg og Frederiksborg Amts Avis, men der er plads til forbedringer.

DN Fredensborgs bestyrelse arbejder med:

- indflydelse på politik og strategier
- sagsbehandling
- projekter
- formidling
- naturpleje
- arrangementer/ ture
- deltagelse i råd, nævn og netværk.

Vi er i tæt dialog med DN's sekretariat omkring sager og kurser og samarbejder med de andre DN afdelinger i Samråd Nordsjælland. Kommunen administrerer efterhånden med hensyntagen til miljøet, og vi har således til mange sager ingen kommentarer.

DN Fredensborg er i kontakt med Fredningsnævn, Miljø- og Fødevareklagenævn og lodsejere mv. omkring sager, projekter og forskellige miljø- og landzonetilladelser og deltager i borgermøder med Kommunen og lokale foreninger.

Borgere henvender sig til os vedr. naturtilstanden i Fredensborg Kommune og mulige projekter – fx en bålhytte, som DN Fredensborg ikke har ressourcer til at koordinere men gerne vil anbefale.

Nogle henvendelser har karakter af efterspørgsel på gratis konsulentbistand i uenigheder med Kommune eller/og borgere. Det kan vi naturligvis ikke gå videre med, hvis der ikke er almene naturhensyn.

Bestyrelsen holdt 9 ordinære bestyrelsesmøder i 2022.

Organisation og udvikling i DN Fredensborg

Organisationsudvikling i DN Fredensborg fokuserer på decentralisering, transparens, øget aktivering og rekruttering til bestyrelsen. Bestyrelsen er struktureret med et formandskab bestående af formand og næstformand samt arbejdsgrupperne: sager, formidling og naturpleje. Gruppernes refererer til bestyrelse og formand. Dagsordner til bestyrelsesmøder fungerer som et internt nyhedsbrev og som en løbende roll-over plan.

Digitale platforme, medier og publikationer

DN Fredensborgs digitale nyhedsbreve, websider og Facebook sider informerer om især hørings svar, sager og DN Fredensborgs arrangementer præsenteret i et turprogram.

Det kniber stadigvæk for afdelingen at gøre effektivt brug af Podio, som er DNS sagsbehandlingssystem og debatforum.

DN Fredensborg har i 2021 opdateret hæftet "Naturen i Fredensborg Kommune", som beskriver naturen og indsatserne. Hæftet kan bl.a. hentes på Kommunens biblioteker.

Fokus i 2023

Kommunens "Grøn Politik for klima, energi, natur og miljø 2019-2023", "Planstrategi 2032 Fremtidens Fredensborg Kommune" og "Kommuneplan 2021" danner de politiske rammer for naturforvaltning i Kommunen. Kommunen har et tæt samspil med de kommunale selskaber Norfors, Fredensborg Forsyning og NSPV om også grønne projekter.

De 8 handleplaner i Grøn Politik:

- rent drikkevand og forebyggelse af jord- og grundvandsforurening
- biodiversitet
- klimasikring i by, land og kyst
- cirkulær økonomi og bæredygtigt affaldskredsløb
- nedsat CO₂-udledning fra bygninger og virksomheder
- grøn mobilitet
- grøn arbejdsplads
- smart city.

DN Fredensborgs prioriterer i 2023:

- *sammenhængende naturområder
- *biodiversitet i landbruget, byerne og på kommunale arealer
- *miljømål i vandløb, søer og Øresund
- *klimatiltag.

Andre interesseområder i 2023 er rekreative stier, måske beskyttelsesindsatser for grundvand i bolignære områder, infrastruktur planer, Grønt Danmarkskort og naturovervågning af Kommunens langsigtede indsatser.

Bilag 1: DN Fredensborg arrangementer/ture

Høslæt i Grønholt Vang.

Arrangementer april–juni 2022

- *Affaldsindsamling 2022*, flere dage i begyndelsen af april. I alt blev der indsamlet 450 kg i samarbejde med Kulturstationen og Fugleværnsfonden.
- *Lergravsforeningens naturdag, 22/5*
- *Nattergaleturen til Langstrup Mose 25/5* med 20 deltagere.
- *høslæt på Skovfogedengen i Grønholt Vang 28/5* med en halv snes deltagere. Ildsjæle rev i de følgende uger høet sammen og slæbte det ind i de omgivende skovbevoksninger. Høslæt igen 18/8 2022.
- *Humblebæk Syd til Fods 11/6* med 25 deltagere i området nærmest Langebjerghallen med den markante forskel i floraen på den oprindelige grund og på jordbunker i forbindelse med byggeri. Turen afsluttedes med en diskussion om området's fremtid.
- *Kystvandringen* (med Hjerteforeningen) 12/6 med 25 deltagere vedr. den nordlige del af Humlebæk inkl. Krogerup.
- *Fredtoften som naturområde* den 19/6 med regnvej og en lille halv snes deltagere. Fredtoften er et fint bynært naturområde med en afvekslende plantevækst.

Arrangementer aug.–nov. 2022

- *Vadefugle i Nivåbugten 13/8.*
- *Sensommercykeltur til Hammermøllen ved Hellebæk* (med Cyklistforbundet) 14/8.
- *Keldsø og Rusland 20/8* med DN Gribskov.
- *Byg din egen redekasse 17/9* ved bålhytten i Kelleris.
- *Slotsmarkedet i Fredensborg 10/9 med en stand.* Samtaler med en indsats for Slip Haven Fri. Hertil et demonstrationsbistade og salg af honning. DN's holdning til honningbier, der

kan konkurrere med de mange arter af vilde bier om føde? Markedet faldt sammen med slottets 300 års jubilæum.

- *Liv i lergravene 11/9*, arrangeret af Lergravsforeningen. Vi så på små dyr i vandhullerne, fugle og blomster/planer.
- *Svampetur til Danstrup Hegn 24/9* med DN Albertslund.
- *Flagermus ved lergravene i Nivå 30/9*.
- *Fugletur til Alsønderup Enge 30/10*.
- *DN Fredensborg 2022 Årsmøde 16/11* på Kulturstationen med oplæg fra Københavns Universitets botaniske undersøgelser i Humlebæk Syd i tæt samarbejde med Fredensborg Kommune.

Bilag 2: DN Fredensborg i fora, råd og netværk

- *Klimarådet (kommunen)*. Klimarådet understøtter den grønne omstilling i samarbejde med borgerne, erhvervsliv og organisationer.
- *Samrådet Nordsjælland er forum for udveksling af erfaringer ml. DN afdelinger i Nordsjælland med 4 møder årligt*. DN Fredensborg deltog på ekskursion til Bornholm 10-11/9 2022.
- *DN landsdækkende repræsentantskabsmøde (DNs øverste organ) – 2 årlige møder*. Vedtagelse af aktivitetsplan, budget og valg til hovedbestyrelse mm., 2 møder 23-24 april og 19-20 nov. 2022.
- *DN Skovnetværk – årlig ekskursion til et skovdistrikt med oplæg, diskussioner og feltbesøg og løbende dialog på et workspace i Podio*. Netværkstræffet fandt sted 10-11/9 2022 på DN's Skovsgaard Gods og skove på Langeland.
- *DN Naturparknetværk – årlig ekskursion m.m. med oplæg, feltbesøg og dialog på et workspace i Podio*. I 2022 netværkstræf i Mols Bjerge Nationalpark 29-30/10 2020.
- *Grønt Råd (kommunen) – 4 årlige møder heraf et med politikerne fra PMK-udvalget*. I Grønt Råd sidder kommunens forvaltning, politikere udpeget af Byrådet, DN Fredensborg, Naturstyrelsen Nordsjælland og lokale foreninger. Fire møder i 2022.
- *Dialogforum mellem Naturstyrelsen Nordsjælland og Samråd Nordsjælland med et årligt møde*. Samrådet Nordsjælland har en repræsentant i Naturstyrelsen Nordsjællands brugerråd. DN Fredensborg deltager gennem Samrådet i Naturnationalpark Gribskov.

DN Fredensborg årsmøde 2022

DN Fredensborg holder årsmøde 2022 onsdag 16/11 kl.19.30–22.00 på KulturStationen ved Humlebæk Center.

Aftenen starter med en præsentation af Amalie Rølle Svanholm fra Københavns Universitet om hendes projekt om biodiversitet og naturgenopretning i Humlebæk Syd, hvor DN Fredensborg har faciliteret tæt samarbejde mellem kommune og universitet. Resultaterne fra hendes projekt skal bl.a. bruges af Fredensborg Kommune til en plejeplan for naturen i Humlebæk Syd.

På det vedtægtsbestemte årsmøde fortæller bestyrelsen herefter om årets indsatser med udgangspunkt i denne DN Fredensborg årsberetning 2022.

Medlemsforslag, som ønskes til afstemning, mailes med begrundelse til formanden mindst en uge inden årsmødet. Forslag til dagsorden mailes til formanden senest 10 dage før mødet. Se www.dn.dk.

Der vælges endvidere repræsentanter til DN Fredensborgs bestyrelse. Her er ledige pladser, og DN medlemmer opfordres til at stille op. Det efterfølgende konstituerende bestyrelsesmøde finder sted 16/1 2023 kl. 19.00 på Nivå Bibliotek.

DN Fredensborg årsberetning 2022 kan downloades fra www.fredensborg.dn.dk.

Langstrup Mose indgår i Kommunens store projekt "Nivå Engfjord".